

การพัฒนากิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3

Development of Creative Arts Activities Based on Guilford's Cognitive Structure Theory to Enhance Creative Thinking of Kindergarten 3 Students

ลลิตา สร้อยมัลย์¹ วิจิตรา วงศ์อนุสิทธิ² พจมาน ชำนาญกิจ³

Lalita soimalai¹, Vijittra Vonganusith² and Potchaman Chamnankit³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่พัฒนาขึ้น และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนห้วยทรายวิทยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 14 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ 2) แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ (The Test for Creative Thinking Drawing Production: TCT-DP) และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีชนิดกลุ่มไม่อิสระกัน (Dependent samples t-test)

งานวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 เท่ากับ 86.39/86.90 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80
2. นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ หลังจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.79$, S.D. = 0.42)

คำสำคัญ: กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด ความคิดสร้างสรรค์

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, Master of Education Degree in Research of Curriculum and Instruction, Sakon Nakhon Rajabhat University

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, Asst. Prof. Dr., Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University

³อาจารย์ ดร., คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, Dr., Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ลลิตา สร้อยมัลย์, Lalita637@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) 12 กรกฎาคม 2567 วันที่แก้ไขบทความ (Revised) 22 กรกฎาคม 2567 วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 23 กรกฎาคม 2567

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) develop creative arts activities based on Guilford's cognitive structure theory to enhance the creative thinking of Kindergarten 3 students to achieve an efficiency of 80/80, 2) compare students' creative thinking before and after learning through the developed creative arts activities, and 3) examine the students' satisfaction with the developed creative arts activities. The sample, obtained through cluster random sampling, consisted of 14 Kindergarten 3 students at Huay Sai Witthaya School, in the first semester of the 2023 academic year. The research instruments included 1) lesson plans, 2) the Test for Creative Thinking–Drawing Production (TCT–DP), and 3) a satisfaction form. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and dependent samples t–test.

The findings were as follows:

1. The efficiency of the creative arts activities based on Guilford's cognitive structure theory to enhance the creative thinking of Kindergarten 3 students achieved 86.39/86.90, which was higher than the set criteria of 80/80.

2. The students' creative thinking after the intervention was higher than that before the intervention at the .01 level of significance.

3. The students' satisfaction with the developed creative arts activities was overall at a high level ($\bar{X} = 2.79$, S.D. = 0.42).

Keywords: Creative Arts activities, Guilford's cognitive structure theory, Creative thinking

บทนำ

สภาพการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 รวมทั้งกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560–2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560–2579) และแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย (พ.ศ. 2564–2570) นำไปสู่การกำหนดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ที่เน้นทักษะสำคัญสำหรับเด็กในศตวรรษที่ 21 ที่มีความสำคัญต่อการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้มีความสอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) ดังนั้นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ควรเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (2545) หมวด 4 มาตราที่ 22 และ 24 ที่กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาว่า

ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและตามศักยภาพ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 13–14) รวมทั้งการพัฒนา ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาให้สัมพันธ์กันอย่างมีคุณภาพ และเท่าเทียมตามศักยภาพตามวัย และต่อเนื่องบนพื้นฐานของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีที่สุด เพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ สอดคล้องตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2564–2570 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564, หน้า ๒) ความคิดสร้างสรรค์เป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสำคัญกับเด็กปฐมวัย เนื่องจากความคิดสร้างสรรค์มีความเกี่ยวข้องกันกับพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน รวมทั้งการมีความคิดสร้างสรรค์ จะช่วยให้เกิดแรงผลักดัน แรงจูงใจและแรงบันดาลใจในการผลิตผลงานให้สำเร็จ ส่งผลต่อความสุข ความเชื่อมั่น

และภาคภูมิใจในตนเองจากความสำเร็จที่ได้รับ โดยความคิดสร้างสรรค์นั้นต้องอาศัยปัจจัยและองค์ประกอบหลายอย่างเข้าด้วยกัน เช่น การมีความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดละเอียดลออ จินตนาการ ร่วมกับการมีความเพียรพยายามและความอดสาเห (Guilford, 1996 อ้างถึงใน อารี พันธุ์มณี, 2557, หน้า 4)

อย่างไรก็ตาม การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว และการสอนพบว่าไม่ได้มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดสำรวจ ค้นคว้าเกี่ยวกับกิจกรรมที่เด็กสนใจ เด็กจะถูกตีกรอบจากการอบรมสั่งสอนของครู ไม่มีอิสระทางความคิด ทำให้ความคิดสร้างสรรค์ถูกจำกัด เด็กขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าแสดงออกและแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม ขาดทักษะการริเริ่มสร้างสรรค์และชอบการลอกเลียนแบบ (บุญสม ลอยบัณฑิตย์, 2547, หน้า 2) ผลงานของเด็กปฐมวัยด้านศิลปะจะซ้ำแบบเดิม เลียนแบบกันเป็นส่วนใหญ่ ภาพที่สร้างขึ้นเป็นภาพที่ไม่แปลกไม่แตกต่างกัน วาดโดยไม่มีองค์ประกอบรายละเอียดเพิ่มเติมมากนัก เช่น วาดภาพและระบายสีภาพต้นไม้ ภูเขา บ้าน ก้อนเมฆ ดวงอาทิตย์ คน ซึ่งเป็นผลงานที่ไม่แตกต่างกันและวาดภาพในลักษณะเดิม ๆ ซ้ำกันทุกวัน (จันทิมา แซ่ฮ้อ, 2545, หน้า 2; จันทิมา บุญคลัง, 2542, หน้า 16) จากข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเด็กปฐมวัยยังขาดทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในวัยเด็กซึ่งเป็นความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อพัฒนาเยาวชนและประชากรของประเทศ ความคิดสร้างสรรค์ตอบสนองความต้องการของบุคคลในการคิดและการกระทำอย่างอิสระ กล่าวคือเมื่อใช้ความคิดและทำในสิ่งที่ต้องการ บุคคลจะเกิดความพอใจ เพลิดเพลิน ผ่อนคลายความตึงเครียด เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ และเชื่อมั่นในตนเอง ตลอดจนตระหนักในคุณค่าของตนเอง สามารถสร้างสรรค์ตนเอง และสิ่งแวดล้อมให้เจริญก้าวหน้า (อารี รังสินธ์, 2532, หน้า 500)

นอกจากนี้ปัญหาในการจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยยังคงเป็นเทคนิควิธีการสอนหรือการวัดและประเมินผลที่ไม่หลากหลาย ทำให้ไม่สามารถประเมินพัฒนาการของเด็กได้เหมาะสมและสอดคล้องได้ รวมทั้งกิจกรรมไม่เสริมสร้างการพัฒนาจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยและการวัดและการประเมินผลยังคงไม่มีรูปแบบที่เป็นการประเมินสภาพจริง (ปาริชาติ นะวงศ์, 2562, หน้า 1) การพัฒนาความคิด

สร้างสรรค์จะต้องอาศัยการฝึกฝน และการปฏิบัติที่ถูกต้อง หากเด็กได้รับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กตั้งแต่เยาว์วัยได้จะเป็นผลดีเท่านั้น เพราะสิ่งแวดล้อมในระยะเริ่มต้นของชีวิตมีความหมายอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทางสติปัญญา ซึ่งกระบวนการพัฒนาในตอนนี้จะเป็นส่วนที่ถาวร และมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการด้านสติปัญญา

จากการประเมินพัฒนาการของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และตัวบ่งชี้ตามหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2564 ของโรงเรียนห้วยทรายวิทยา ในปีการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า ด้านสติปัญญาในมาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ และมาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ (โรงเรียนห้วยทรายวิทยา, 2565, หน้า 11-12) ผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนห้วยทรายวิทยาได้มองเห็นความสำคัญ จึงได้ปรึกษาคณะครูร่วมกันหาแนวทาง แก้ไข เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน จากที่กล่าวมาข้างต้นในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ไม่ใช่แค่การเล่นเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ต้องเน้นทักษะการใช้ภาษาด้วย ซึ่งเป็นเครื่องมือสื่อความคิด ความเข้าใจ การหาเหตุผล การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า วิธีการในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ควรจัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น ที่ส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เช่น ชีตเขียน วาดรูป เล่นสมมติ การทำกิจกรรมศิลปะ เป็นต้น (ภาวิณี โตสำลี, 2564, หน้า 57) การจัดผ่านกิจกรรมประจำวัน ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม) กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเกมการศึกษา และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้สำรวจและค้นพบ และได้ทดลองกับสื่ออุปกรณ์ทางศิลปะสร้างสรรค์ ซึ่งช่วยให้เกิดการพัฒนาการคิดรวบยอดจากการสังเกตและประเมินภาพ อีกทั้งการจัดกิจกรรมศิลปะด้วยตนเอง โดยให้เด็กได้ใช้อุปกรณ์ที่หลากหลายให้โอกาสแก่เด็กในการทำงานตามความพอใจ และเป็นอิสระ ครูต้องเป็นผู้กระตุ้นจินตนาการของเด็กพร้อมกับสนับสนุนให้เด็กแสดงออกด้านความคิดสร้างสรรค์ ช่วยให้

เกิดพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2547, หน้า 189; พัชรารวรรณ โฝงสูงเนิน, 2562, หน้า 2; นาดยา ปานโพธิจาน, 2563, หน้า 109)

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด เป็นกระบวนการการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การรับรู้เกี่ยวกับความงาม และส่งเสริมการกระตุ้นให้เด็ก ได้แสดงออกทางอารมณ์ตามความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ โดยใช้ศิลปะ เช่น การพิมพ์ภาพ การปะติดเศษวัสดุ การตัดกระดาษ ตัดเศษวัสดุ การประดิษฐ์เศษวัสดุเหลือใช้ ตกแต่งกล่องกระดาษ การวาดภาพออกแบบรูป และการระบายสี ครอบคลุมทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด ซึ่งอธิบายว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถทางสมองที่คิดได้กว้างไกลหลากหลายทิศทาง ได้อธิบายความสามารถทางสมองของมนุษย์ออกเป็น 3 มิติ ได้แก่ มิติที่ 1 ด้านวิคิด หมายถึง กระบวนการการปฏิบัติงาน หรือวิธีการคิดของสมองซึ่งแบ่งได้เป็น 5 แบบ คือ การรู้จักและเข้าใจ การจดจำ การคิดแบบอนนัย การประเมินค่า มิติที่ 2 ด้านเนื้อหา มิติที่แทนเนื้อหา อยู่ในรูปข้อมูล หรือสิ่งเร้าที่เป็นสื่อในการคิดที่สมองรับเข้าไปคิด แบ่งได้ 4 ลักษณะ คือ ภาพ สัญลักษณ์ ภาษา พฤติกรรม มิติที่ 3 ด้านที่เป็นเหตุผล หมายถึง มิติที่แสดงถึง ผลที่ได้จากการที่สมองได้รับข้อมูลจากมิติที่ 2 แล้วใช้ความสามารถในการตอบสนองต่อสิ่งเร้า ซึ่งความคิดสร้างสรรค์นั้นสามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ความคิดสร้างสรรค์มีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบด้วยกัน คือ 1) ความคิดริเริ่ม 2) ความคิดคล่องแคล่ว 3) ความคิดยืดหยุ่น และ 4) ความคิดละเอียดลออ ที่จะแสดงผลของการคิดออกมาในลักษณะของหน่วย จำพวกความสัมพันธ์ระบบ การแปลงรูป และการประยุกต์ (นาดยา ปานโพธิจาน, 2563, หน้า 107-117)

สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรารวรรณ โฝงสูงเนิน (2562, หน้า 125) ที่พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ พบว่าเด็กมีคะแนนเฉลี่ยความคิด

สร้างสรรค์ ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม ความคิดละเอียดลออ การกล้าเสี่ยง การสร้างเรื่องราว และอารมณ์ขันสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่เรียนด้วยแผนการจัดประสบการณ์แบบปกติแต่มี 1 องค์ประกอบ คือ ความคิดยืดหยุ่น ที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเด็กปฐมวัยที่เรียนด้วยแผนการจัดประสบการณ์แบบปกติ และจากงานวิจัยของ ภาวิณี โตสำลี (2564, หน้า 53-66) ได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ด้วยการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และใช้แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของ TCT-DP พบว่าคะแนนความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนา กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 และคาดหวังว่ากิจกรรมสร้างสรรค์นี้ จะเป็นวิธีการจัดประสบการณ์ที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ได้ดี อันจะนำไปสู่การพัฒนาตนเอง ครอบคลุม ชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

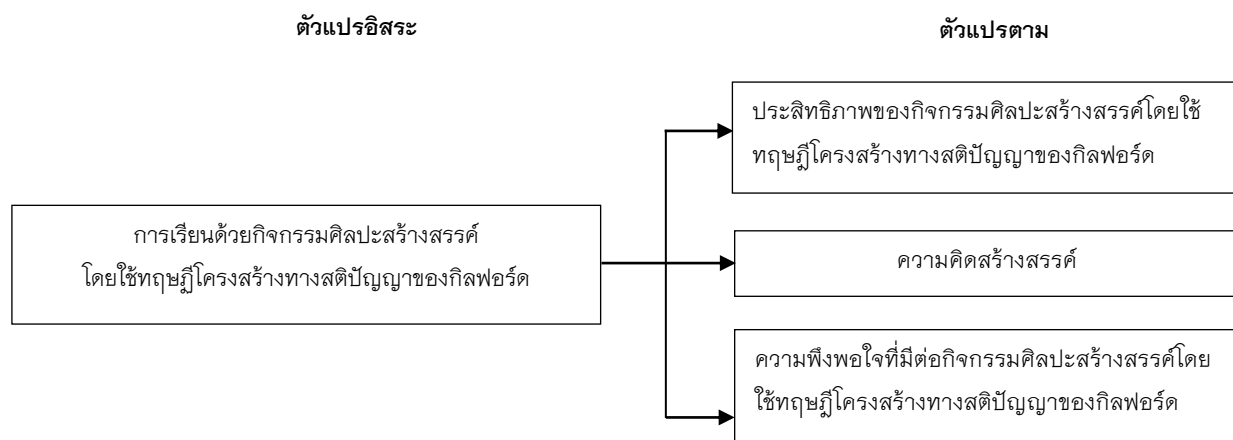
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 กลุ่มเครือข่ายห้วยยาง-พังขว้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 13 ห้อง รวมทั้งหมด 195 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนห้วยทรายวิทยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ใช้การสุ่มแบบกลุ่มใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม (Cluster random sampling) ได้มา 1 ห้องเรียน คือ ชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีนักเรียนจำนวน 14 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ประเภท ประกอบด้วย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด ชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 5 แผนการจัดประสบการณ์ มี 5 หน่วย หน่วยที่ 1 ตัวเรา หน่วยที่ 2 หนูทำได้ หน่วยที่ 3 ครอบครัวมีสุข หน่วยที่ 4 ฝน และหน่วยที่ 5 อาหารดีมีประโยชน์ รวมเป็น 15 ชั่วโมง แผนการจัดประสบการณ์ทุกแผนนำไปประเมินโดย ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.86 มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

- 2.1 แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐาน The Test for Creative Thinking Drawing Production (TCT-DP) สร้างขึ้นโดย (Jellen & Urban, 1986) จำนวน 11 ข้อ ผลการวิเคราะห์ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.89 แสดงว่าแบบทดสอบที่ผู้วิจัยนำมาใช้มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา
- 2.2 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ จำนวน 12 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ (IOC) ระหว่าง 0.60-1.00 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.9 และมีความค่าเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.82

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนห้วยทรายวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. การดำเนินการก่อนการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนเรียน โดยทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์

3. การดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจำนวน 15 กิจกรรม ก่อนทำกิจกรรมทุกหน่วยนักเรียนต้องทำแบบทดสอบย่อยก่อน-หลังเรียนทุกหน่วย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 รวมเวลาทั้งสิ้น 15 ชั่วโมง จำนวน 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 1 ชั่วโมง โดยเริ่มทดลองตั้งแต่ 29 พฤษภาคม 2566 ถึง 30 มิถุนายน 2566

4. การทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์

5. สอบถามความพึงพอใจด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล คำนวณค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ตามเกณฑ์ 80/80 (E_1/E_2)

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนหลังการจัดประสบการณ์ โดยใช้ Dependent samples t-test

3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับ 3 หมายถึง พึงพอใจมาก ระดับ 2 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง และระดับ 1 หมายถึง พึงพอใจน้อย ซึ่งเกณฑ์ในการแปลผล มี 3 ระดับเช่นกัน ดังนี้ (สิริมา ภิญญอนันตพงษ์, 2545, หน้า 239)

ค่าเฉลี่ย 2.50–3.00 หมายถึง พึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 1.50–2.49 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.49 หมายถึง พึงพอใจน้อย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังต่อไปนี้

1. ประสิทธิภาพของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีค่าเท่ากับ 86.39/86.90 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80

2. ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด ดังตาราง 1

ตาราง 1 การเปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนและหลังการจัดประสบการณ์

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig. (1-tailed)
ก่อนจัดประสบการณ์	14	34.62	5.57	25.04**	0.01
หลังจัดประสบการณ์	14	62.57	2.47		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 1 พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหลังจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.79$, S.D. = 0.42)

อภิปรายผล

ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด เป็นลักษณะและความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ ก็คือวิธีการคิดค้นค้นเป็นการคิดหลายทิศทาง หลายแง่หลายมุม คิดได้กว้างไกล ซึ่งลักษณะความคิดนี้จะนำไปสู่การประดิษฐ์สิ่งใหม่ที่แปลกใหม่เพิ่มขึ้น ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด ทำให้มีการศึกษาเรื่องความคิดสร้างสรรค์อย่างกว้างขวางและลึกซึ้งในเวลาต่อมา และนำไปสู่การพัฒนาแบบทดสอบเพื่อวัดความคิดสร้างสรรค์ได้มากมาย (Guildford, 1959, หน้า 245)

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผล ในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. จากการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.39/86.90 ซึ่งหมายความว่านักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของแต่ละแผนการจัดประสบการณ์คิดเป็น

ร้อยละ 86.39 และได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบ วัดความคิดสร้างสรรค์ The Test for Creative Thinking Drawing Production (TCT-DP) หลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 86.90 แสดงว่า แผนการจัดประสบการณ์ การพัฒนากิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาล มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 และเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด ที่พัฒนาขึ้นเป็นการจัดประสบการณ์ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ได้ทดลองทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่หลากหลาย เปิดโอกาส ให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกันอย่างมีความหมาย และให้ผู้เรียน ได้มีความคิดริเริ่มแปลกใหม่ไม่ซ้ำความคิดของคนอื่น มีการนำความรู้เดิมผสมผสานกับความรู้ใหม่ จัดประสบการณ์ มีความเหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัย ของ นาดยา ปานโพธิจาม (2563, หน้า 107-117) ได้ศึกษา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 (บ้านต้นหยงมะลิ) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 นักเรียน จำนวน 11 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยชุด กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.77/82.58 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด

2. ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนเรียนและ หลังเรียน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญา ของกิลฟอร์ดของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีความคิดสร้างสรรค์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องมาจากการจัดกิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญา ของกิลฟอร์ด ที่มีองค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์ 4 ด้าน คือ 1) ความคิดริเริ่ม 2) ความคิดคล่องแคล่ว 3) ความคิดยืดหยุ่น และ 4) ความคิดละเอียดลออ โดยใช้วิธีการวัดความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบ วัดความคิดสร้างสรรค์ The Test for Creative Thinking Drawing Production (TCT-DP) ที่มีหัวข้อการประเมินแบบทดสอบ ความคิดสร้างสรรค์ทั้งหมด 11 ข้อ 1) การต่อเติม 2) ความสมบูรณ์

3) ภาพที่สร้างขึ้นใหม่ 4) การต่อเนื่องด้วยเส้น 5) การต่อเนื่อง ที่ทำให้เกิดเป็นเรื่องราว 6) การข้ามเส้นกันเขต 7) การข้ามเส้นกัน อย่างอิสระ 8) การแสดงความลึกใกล้ ไกลหรือมิติของภาพ 9) อารมณ์ขัน 10) การคิดใหม่ไม่ติดตามแบบแผน และ 11) ความเร็ว รวมทั้งหมด 72 คะแนน พบว่า นักเรียนที่ผ่าน การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยการจัดกิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของ กิลฟอร์ด โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยหลังจัดกิจกรรมเท่ากับ 62.57 และค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนจัดกิจกรรม เท่ากับ 34.62 ซึ่งค่าเฉลี่ย ของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัย ของ ปิยวรรณ อนันท์รุ่งโรจน์ (2555, หน้า 102-103) ได้ศึกษา เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และความพึงพอใจที่มีต่อ กระบวนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียน นายกัณณการ วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก ด้วยกิจกรรม ศิลปะศึกษา พบว่าก่อนการได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะศึกษา นักเรียนมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.4 อยู่ในระดับต่ำ หลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะศึกษา มีคะแนน ความคิดสร้างสรรค์ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 49.72 อยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเหลือ แก้วอ่อน (2559, หน้า 75-77) ได้ศึกษาผลการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของ เด็กปฐมวัยโดยการจัดกิจกรรมศิลปะจากเศษวัสดุ พบว่า ระดับความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดกิจกรรม ด้วยศิลปะจากเศษวัสดุคะแนนเฉลี่ย 84.04 ได้คะแนนเฉลี่ย ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธราวรรณ โฝงสูงเนิน (2562, หน้า 124-126) ได้ศึกษา การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์ของชั้นอนุบาลปีที่ 3 โดยใช้การวิเคราะห์ ความแปรปรวนแบบพหุนาม และประยุกต์ใช้แบบทดสอบ วัดความคิดสร้างสรรค์ของ (TCT-DP) พบว่า เด็กปฐมวัยที่เรียน ด้วยแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ความคิด คล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม ความคิดละเอียดลออ กล้าเสี่ยง การสร้างเรื่องราว อารมณ์ขันสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่เรียน ด้วยแบบปกติ แต่มี 1 องค์ประกอบ คือ ความคิดยืดหยุ่น ที่มีคะแนนเฉลี่ยไม่สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่เรียนด้วยแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวินี ไตสำลี

(2564, หน้า 53–66) ได้ศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ด้วยการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ซึ่งใช้แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของ (TCT-DP) พบว่า ก่อนการทดลองด้วยกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีค่าความคิดสร้างสรรค์โดยเฉลี่ยเท่ากับ 15.75 หลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มีค่าความคิดสร้างสรรค์โดยเฉลี่ยเท่ากับ 44.64 และเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนและหลังทดลองพบว่าคะแนน ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนพร ช้อยสามนาถ (2565, หน้า 114–115) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดประสบการณ์ศิลปะสร้างสรรค์ โดยใช้แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของ (TCT-DP) พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ ก่อนการทดลองเท่ากับ 12.90 และการทดสอบหลังการทดลองเท่ากับ 16.60 ปรากฏว่าความคิดสร้างสรรค์ การพัฒนาของเด็กปฐมวัย ด้วยการจัดประสบการณ์ศิลปะสร้างสรรค์หลังการทดลองสูงกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญา ของกิลฟอร์ด เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 พบว่า โดยรวมแล้วผู้เรียนมีความระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.79$, S.D. = 0.42) เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 เนื่องจากจัดประสบการณ์ตามทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด ประกอบด้วย 3 มิติ ได้แก่ มิติด้านเนื้อหา มิติด้านปฏิบัติการ และมิติด้านผลผลิตโดยได้ออกแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้มีความเหมาะสมกับช่วงวัยของเด็กปฐมวัย กิจกรรมมีความน่าสนใจ ใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นอยากทำกิจกรรมมากยิ่งขึ้น เพราะได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง สามารถพูด เล่าเรื่องจากผลงานตนเองได้เป็นประโยคต่อเนื่องกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มีความแปลกใหม่ น่าสนใจ มีความหลากหลาย ทำให้สามารถทำใบกิจกรรมในแต่ละแผนการจัดประสบการณ์ได้ ด้วยความความคิดสร้างสรรค์และคะแนนอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ช่วยเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์นักเรียน มีความรู้ความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ดีขึ้น ช่วยพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ กล้าคิด กล้าพูด กล้าแสดงออกทางความคิดอย่างสร้างสรรค์ และมีความสามารถในการปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐฐญา หอมจัด (2563, หน้า 115–122) พบว่านักเรียนที่ได้รับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ตามแนวคิดของ Williams มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวดี พึ่งสิง (2563, หน้า 156–173) ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ มีความพึงพอใจในภาพรวมที่ระดับมาก และรัตนพร ช้อยสามนาถ (2565, หน้า 114–115) พบว่า ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดกิจกรรมการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดประสบการณ์ศิลปะสร้างสรรค์ มีความพึงพอใจในภาพรวมที่ระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญา ของกิลฟอร์ด สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยให้สูงขึ้นได้ ดังนั้นการจัดกิจกรรมควรเน้นกิจกรรมที่หลากหลาย เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้คิด ได้แสดงความรู้สึก แสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดความคิดที่หลากหลาย

2. ก่อนจัดกิจกรรม ควรศึกษาแนวคิด ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ดให้เข้าใจ เพื่อที่จะได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน เมื่อจัดกิจกรรมควรให้การเสริมแรงเป็นระยะ ๆ โดยเฉพาะการเสริมแรงในทางบวก เช่น ยกย่องชมเชย การให้รางวัล และคำชมเชย ผลงานนักเรียนทุกคน เพื่อเป็นกำลังใจ เพื่อช่วยให้นักเรียนเห็นได้รู้ว่างานของตนเองมีคุณค่า และคอยให้คำปรึกษาตลอดจนข้อเสนอแนะต่าง ๆ อยู่เสมอ

3. การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ดสามารถบูรณาการ เข้ากับเนื้อหาที่เรียนในแต่ละหน่วย และควรเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่อยู่ในห้องเรียน มากกว่ากิจกรรมนอกห้องเรียน

4. ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมควรยืดหยุ่นตามความเหมาะสมเนื่องจากเป็นเด็กปฐมวัย ซึ่งบางกิจกรรมจะใช้เวลานาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาแนวคิดการจัดการเรียนการสอนอื่น ๆ มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อเป็นทางเลือกให้ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ได้หลากหลาย

2. ควรนำการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ดนี้ไปเป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยมีการศึกษาตัวแปรอื่นร่วมด้วย เพื่อเป็นการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2547). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เปรน-เบล บุ๊คส์.
- จันทิมา แซ่ฮ้อ. (2545). *การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้แบบจิตปัญญาและการใช้สถานการณ์จำลอง ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนบ้านหน้าสถานี จังหวัดสระแก้ว*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จันทิมา บุญคลัง. (2542). *การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบร่วมมือและแบบปกติ*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ณัฐฐา หอมจิต. (2563). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ตามแนวคิดของ Williams*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นิตยา ปานโพธิ์จัน. (2563). *การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3*. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาสารคาม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 3(8), 107–117.
- บุญสม ลอยบัณฑิตย์. (2547). *การศึกษาผลของการทำกิจกรรมวาดภาพกลุ่มที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์: สถาบันราชภัฏนครสวรรค์.
- บุญเหลือ แก้วอ่อน. (2559). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยการจัดกิจกรรมศิลปะจากเศษวัสดุ*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ปาริชาติ เนวงค์. (2562). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้เทคนิคการระดมสมอง*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ปิยวรรณ อภินันท์รุ่งโรจน์. (2555). *การศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนนายกัฒนากร วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก ด้วยกิจกรรมศิลปะศึกษา*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พัชรารัตน โฝงสูงเนิน. (2562). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบพหุนาม*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ภาวิณี โตสำลี. (2564). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ด้วยการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์*. *วารสารละครีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*, 5(1), 53–66.
- รัตน์พร ช้อยสามนาค. (2565). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดประสบการณ์ศิลปะสร้างสรรค์*. *วารสาร “ศึกษาศาสตร์ มจร” คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย*, 1(10), 114–115.

- โรงเรียนห้วยทรายวิทยา. (2565). *หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโรงเรียนห้วยทรายวิทยา ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2565 ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (พุทธศักราช 2560)*. สกนคร: โรงเรียนห้วยทรายวิทยา.
- สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. (2545). *การวัดและประเมินผลแนวใหม่เด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุภาวดี พึ่งฉิ่ง. (2563). ผลการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย. *วารสารศิลปากร ศึกษาศาสตร์วิจัย*, 12(2), 156–173.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1–3*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย 2564–2570*. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- อารี รังสินนท์. (2532). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- _____. (2557). ผลของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคการวาดรูประบายสีเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในเด็กปฐมวัย. *วารสารวิจัยทางการศึกษา*, 15(2), 118–132.
- Guilford, J.P. (1959). The acoustic design of talks studios and listening rooms. *Proceedings of the IEE–Part B: Electronic and Communication Engineering*, 106(27), 245–256.
- Jellen, H. G., & Urban, K. K. (1986). The TCT–DP Test for Creative Thinking–Drawing Production An instrument that can be applied to most age and ability groups. *Creative Child & Adult Quarterly*, 11(2), 138–155.